

'Çingene Kızı'nın Gizemli Hikayesi

Gaziantep'in simgelerinden biri haline gelen “Çingene Kızı” mozaïği, 1998 yılında Zeugma Antik Kenti'nde, devrilen bir sütunun kaldırılmasıyla tesadüfen bulundu. - 21.11.2018

Gaziantep'in Nizip ilçesine baēlı Belkıs Mahallesi sınırlarındaki 20 bin dönüm arazi üzerine kurulu Zeugma Antik Kenti'nde, 1998 yılında çıkarılan ve şehrin önemli simgelerinden biri haline gelen “Çingene Kızı” mozaïğinin yıllar önce yurt dışına kaçırılan kayıp parçaları, uzun bir aradan sonra evine dönüyor.

AA muhabirinin derlediēi bilgiye göre, Nizip ilçesine 10 kilometre mesafedeki Belkıs Mahallesi yakınlarındaki Fırat Nehri kıyısında, milattan önce 2'nci ve 3'üncü yüzyıllara tarihlenen muhteşem mozaiklerle süslenmiş Roma evlerini bünyesinde barındıran Zeugma Antik Kenti'nden çıkarılan mozaiklerin simgesi haline gelen "Çingene Kızı"nın bulunma hikayesi de kendisi kadar etkileyici.

Çingene Kızı mozaïği, Zeugma Antik Kenti kazılarına o dönem başkanlık eden emekli öğretim üyesi Rifat Ergeç ve ekibi tarafından, 1998 yılındaki kurtarma kazıları sırasında, bir vatandaşın gösterdiēi Kelekaēzı bölgesinde açılan yaklaşık 15 metrekarelik tahrip edilmiş mozaïğin üzerindeki kırık bir sütunun kaldırılmasıyla tesadüfen bulundu.

Bir villanın yemek odasının zeminindeki birçok bölümü tahrip edilmiş mozaïği, kaçakçıların, üzerindeki sütun nedeniyle fark etmediēi belirlenmişti. Kulaēındaki küpeler, iri gözleri ve başındaki baē nedeniyle “Çingene Kızı” olarak adlandırılan mozaik, bulunduğu günden itibaren Gaziantep'in tanıtımına büyük katkı saēlıyor.

1960'lı yıllarda kaçak kazılar sırasında parçalanan ve yasa dışı yollarla yurt dışına kaçırılan Çingene Kızı mozaïğinin 12 kayıp parçasının ise yıllar sonra ABD'nin Bowling Green State Üniversitesinde dekorasyon amaçlı sergilendiēi tespit edildi.

2012 yılında istendi

Dr. Stephanie Hooper tarafından 2012 yılında yapılan araştırmada, Bowling Green State Üniversitesince 35 bin dolar karşılığında satın alınan mozaiklerin, Zeugma Antik Kenti kökenli olduğu belirlendi.

Kültür ve Turizm Bakanlığının bundan haberdar olması üzerine, antik kentin kazı başkanı Prof. Dr. Kutalmış Gökay'dan konuyu incelemesi ve bir rapor hazırlaması istendi.

Gökay'ın hazırladığı raporda, üniversitede sergilenen eserlerin, Çingene Kızı mozaığının bordüründen çalınan parçalar olduğunu ortaya koyması üzerine Bakanlık, 2012 yılında resmi olarak mozaiklerin Türkiye'ye iadesini istedi.

Yaklaşık 5,5 yıl süren görüşmeler sonucu 15 Mayıs'ta Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ABD'nin Bowling Green Eyalet Üniversitesi arasında Zeugma mozaiklerine ait 12 parçanın Türkiye'ye getirilmesine ilişkin protokol imzalandı.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, bir süre önce konuk olduğu Anadolu Ajansı (AA) Editör Masası'nda, "Çingene Kızı"na ait mozaik parçalarının 26 Kasım'da Chicago'dan Gaziantep'e getirileceğini açıkladı. Eserler, Türkiye'ye götürülmek üzere Türk yetkililer tarafından törenle teslim alındı.

Gaziantep'te büyük heyecana sebep olan bu haber üzerine, Çingene Kızı mozaığının sergilendiği Zeugma Mozaik Müzesi'nde geçici sergileme alanı oluşturulması için başlatılan çalışmalar sürüyor.

Bir süre müzedeki geçici platformda sergilenecek parçalar, daha sonra restore edilerek orijinal yerlerine yerleştirilerek ziyarete açılacak.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA